

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. do polnoči. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—.

: Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Oopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

: Telefon številka 303. :

Glej brzojave!

Italija in Turčija se že nahajate v vojnem stanju.

Glej brzojave!

Francosko-slovanske zveze.

Pravzaprav bi morali danes pisati o tripoliškem vprašanju, kajti močje je, da vsak trenutek izbruhne vojna med Turčijo in Italijo in to bo odločilno vplivalo tudi na balkanske razmere. Italija je hotela imeti na Balkanu svojo besedo, ženila se je v Crni Gori, Garibaldi (mlajši) je zbiral čete za Albanijo, politika s Turčijo je bila deloma naperjena proti Avstriji — sedaj pa se je položaj naenkrat izpremenil — Italija hoče Tripolis — Turčija ga noče dati in nastala je vojna nevarnost, ki bo imela vpliv na Balkan, deloma zato, ker se bodo s tem pokazali italijanski nameni v Sredozemskem morju in ker se bodo s tem izpremenila medsebojna razmerja posameznih držav, ki imajo v Sredozemskem morju in na Balkanu svoje spekulacije. Zato bi bilo važno danes pisati o tripoliškem vprašanju, v kolikor bo vplivalo na balkanske razmere in v kolikor se bo s tem dotikalo tudi nas.

Toda danes se zdi nam važnejše vprašanje o slovansko-francoskih zvezah. Opozoril nas je na to poset prof. Ernesta Denisa v Ljubljani; Tripolis in turško-italijanska vojna sta sicer vprašanja dne, a rešeni ne bodo v enem dnevu; zato se za danes ustavimo pri vprašanju, ki je za danes aktualnejše.

Francosko-slovanske zveze so do danes gojili v širši meri trije slovanski narodi: Rusi, Poljaki in Čehi. Ruske zveze so bile večinoma državno-politične in videlo se je v tem nekako obklopljenje Nemčije od vzhodne in zapadne strani; od Francije in Rusije. Toda na potsdamskem sestanku se je pokazalo, da je dobil Viljem ruskega carja na svojo stran in da je Nemčija mnogo na tem ležeče, da ohrani svoj vpliv na rusko politiko. Proti tem zvezam pa so bili mladi ruski revolucionarni elementi, ki žive izven domovine, posebno v Franciji in žele Rusiji osvoboditve.

To idejo zastopa društvo „Francoslave“, ki ima namen buditi v francoski javnosti zanimanje za ruske razmere. To društvo je središče ruskih izgnancev v Parizu. Poleg tega društva pa obstoja v Parizu tudi klub „Francoslave“, ki ga vzdržujejo posebno Poljaki in Čehi. Sovražstvo med Poljaki in Rusi je tudi tu odločilno. Poljaki so se že od nekdaj opirali na Francijo, in so iskali tam zaščite. Poljaki so — ko so izgubili svoje samostojno kraljestvo — iskali svojo rešitev v zaščitni slobode, v Franciji, udeležili so se napoleonskih vojen in so po vstaji l. 1832. napolnili kot emigranti Pariz, ter imajo še sedaj tam močno kolonijo. Tako so iskali v Franciji zveze poljski emigranti in ruski izgnanci. Francija kot država je mogla obojim malo pomagati, pač pa so našli tam mnogo simpatij svobodomiselnih in revolucionarnih duhov.

Poleg Rusov in Poljakov so gojili zveze s Francozi Čehi. Čehi so bili v zvezi s Francozi po svoji zgodovini, kajti njih najslavnejši kralj Kralj IV. je bil luksemburške rodovine, njegov oče je padel kot češki kralj v bitki pri Cressy. V zadnji dobi so se ti zgodovinski spomini obnovili, v Parizu živi precej velika češka kolonija, mnogo čeških umetnikov in celo kraljica pariške krasote — je bila pred dvema letoma v Parizu, Cehinja, gđca. Brožova. Poleg tega se na Češkem mnogo goji francoščina in se francoska dela prestavljajo na češki jezik. Francoski gostje so v Pragi vedno navdušeno sprejeti.

Francija se za te zveze kot država malo zanima, pač pa imajo slovanski narodi med francosko družbo mnogo iskrenih prijateljev.

Nasprotno je Francija imela svoje interese na Balkanu in je stala na strani Srbije ob času njenega gospodarskega boja z Avstrijo. Balkanski slovanski narodi pa so se malo zanimali za kulturne zveze s Francijo. V Parizu so sicer živeli jugoslovanski študentje: bolgarski, srbski, hrvaški, toda niso se potrudili, da bi zainteresirali francosko javnost za jugoslovanska vprašanja. Enako Slovenci nismo porabili prilike in nismo informirali Francozov o sebi. Tudi stoletnice Ilirije nismo porabili v to; nismo se potrudili, da bi tam našli znanec in prijateljev, in da bi vkljub nemškemu in italijanskemu pritisku pokazali svetu, da smo tu. Gotovo je, da pridemo v teh vprašanjih Slovenci v poštev šele kot del Jugoslovanstva, v katerem imamo važno vlogo posredovateljev med nemškim zapadnim in slovanskim vzhodnim svetom.

Zato se nam zdi važen poset prof. Ernesta Denisa in njegova ideja, da začne izhajati slovansko revijo v francoskem jeziku, ki bi dajala poleg kratkih časovnih člankov kulturni in politični pregled naših razmer.

Poglejmo koliko v tem oziru store Slovaki, ki odkrivajo mažarsko nasilstvo v esperantu, v angleščini in francoščini celemu svetu, da s tem paralizirajo delo Mažarov, ki hočejo evropsko javnost slepiti s svojo drž. idejo. Ista pot nam bo odprta s podobno francosko revijo. Čitamo ravno, da misli Scotus Viator izdati brošuro v angleškem jeziku o jugoslovanskem vprašanju, toda ena brošura ne zadostuje, revija, ki obsega vsa sodobna slovanska vprašanja, je za nas mnogo važnejša. Zato smo izpregovorili o francosko-slovanskih zvezah z željo, da resno premišljamo o njih. Mi imamo doslej francoske „cerkle“, kjer se goji francoščina, žal ne toliko, kolikor bi bilo za nas važno. Vse preveč se naslanjamo na nemški svet. S francoščino si odpremo nov kulturni svet. Zato bi se morala pri nas več gojiti; enako pa bi se gojile zveze s Francozi in drugimi slovanskimi narodi v slovanski reviji, kakršni jo predstavlja prof. Denis. Gotovo je, da

bodo idejo prof. Denisa pozdravili vsi naši južni bratje Hrvati, Srbi, Bolgari. Naj bi se tudi pri nas našlo dovolj sil, ki bi pospešile delo na polju francosko-slovanskih zvez.

Češko časopisje o francosko-čeških stikih pogosto piše — naj bi tudi mi imeli kmalu priliko pisati o francosko-slovenskih zvezah, ki naj bi pospešile naš kulturni in politični razvoj. Stoletnica Ilirije nudi nam za to dovolj prilike.

Iz slovenskih krajev.

Iz Smarce pri Kamniku. Se nam poroča: Pretečeni ponedeljek vršile so se v naši občini občinske volitve katere so prvotno izpadle za klerikalce ugodno. Seveda se je pri teh volitvah sleparilo prav po katoliškem receptu S. L. S. To je tudi čisto umevno, kajti ti ljudje sploh brez sleparstev ne ne zavre nobene stvari. Glavno ulogo pri teh volilnih sleparijah je igral že znani nam pod imenom Jeruzalemski romar oča Borc. Seveda tudi Tomanov Tinček iz Kamnika ni hotel zaostati za Jeruzalemskim romarjem zato je tudi on prav pridno pomagal agitirati po Kamniku za šmarske volitve. Kaj neda oča Borc županski stolček vam proketo diši, da bi tudi tega tako pošteno zafurali kakor sadjarsko združno in konsumno društvo. No, pa do takrat se bode še marsikaj izpremenilo, za enkrat se vam bodo pač vloge zamenjale tako, da bodo Borčev oča sedel namesto na županskem stolčku na zatožni klopi. Drugič vam lahko zopet postrežemo, kajli gradiva dovolj seveda za Borčevega očka bode bolj kislo.

S Krtine. Na adresi c. k. r. poštne urade v Dobu pri Domžalah. V naši vasi je poštna nabiralnica za Krtino in bližje vasi. Upravlja jo za plačilo neka oseba z imenom Jakob Kompare. To človeče ki je v prvi vrsti zaupnik „Stranke Ljudskih Sleparjev“, v drugi vrsti krtinski „poštar“, kakor se da imenovati in navsezadnje tudi še mlekar, skrbi za nabiralnico tako, da se pisma nikoli tisti dan, ko jih pošta pripelje, ne raznašajo, dasi je to predpisano, temveč moramo največkrat sami ponje pošiljati. Razen tega imamo od nabiralnika še to dobroto, da nam pisem skoro niti odpirati ni treba, tako slabo preplepna nam pridejo v roke. Ni vraga! Mlekarna je zbirališče klerikalnih študentov-koritarjev in če kdo vtakne svoj nos v tuje pismo, stori to v blagor bližnjega in večjo čast Božjo. Dobro, vsaj malo bolje nazaj prilepite, Jaka in tovarišija. Če Krtinci zaupajo svojo mlekarico takemu pošteniaku, je to naposled stvar krtinskih naprednjakov, čudno se nam pa zdi, da ga poštarica, ki je drugače zelo priljubljena in vestna, o teh zlorabah krtinskega „poštara“ nič ne ve, dasi se te pritožbe že dolgo ponavljajo. Ona je vendar njegova zapovednica v stvarih, ki se tičejo poštnega

nabiralnika. Gotovo lahko verjeto zaupa sladkemu priliznjencu. Menda bo zdaj prepričana o njegovi krivdi, zlasti če ji povemo, kar se pri nas vedno glasneje govori, da „On“ duhovnim poglavarjem izdaja celo, kakega mišljenja je kdo in na kake časopise je naročen, v kar ima vpogled zaradi izročene mu uprave poštnega nabiralnika. Tako ne sme iti dalje in če bi bilo tudi treba iti naposled k poštnemu ravnateljstvu v Trst! Ako bi pa tudi to ne pomagalo, bomo poskrbeli, da se bodo pobožne roke našega špijona, ki prijemajo napredne liste le s cunjio morale navaditi nositi železje zaradi navedenih zločinov proti kazenskim postavam. Saj je še malo pravice na svetu, ali ne, svetnik iz Brezje?

Iz Celovca. Podružnica sv. Cirila in Metoda v Celovcu priredi v soboto dne 7. oktobra t. l. ob 8. zvečer zopet zabaven večer. — Kakor zadnjič, nas posetijo tudi sedaj borovelski „Sokolci“, kateri odpošljejo svoj izvršno izveščani tamburaški zbor, ki je obenem pevski zbor. Zadnji zabavni večer je bil tako prijeten, da smo trdno verjeli, da pridejo vsi takrat prisotni gostje, a da pridejo tudi še nove s seboj. Na veselo svidenje kliče odbor.

DNEVNE VESTI.

Našim cenjenim ljubljanskim naročnikom naznanjamo, da začne jutri pobirati naš uslužbenec naročnino, ki naj jo blagovolijo plačati naši cenj. naročniki samo proti potrdilu s štabilijo upravnistva. **Potrdila, na katerih ni štabilije, niso veljavna** in ako bi hotel kdoršibodi vzeti naročnino, ne da bi izročil naročniku potrdilo s štabilijo upravnistva, naj se mu denarja ne izroči, ker taka plačila za nas niso veljavna. Naš uslužbenec ima tudi izkaznico, ki jo vsakemu na zahtevo pokaže.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je v seji dne 28. t. m. določil za shod zaupnikov, ki bo dne 4. oktobra ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu v Ljubljani sledeči dnevni red: 1. Volitev in nagovor predsednika. 2. Poročilo o spremembi strankinega štatuta (2 referata). 3. Volitve. 4. Poročilo o političnem položaju. 5. Kmečki referat. 6. Slučajnosti. Vse one somišljenike v Ljubljani in po deželi, ki so prejeli vabila, kakor tudi one, ki so bili pomotoma izpuščeni in niso prejeli vabil, vabimo, da se udeležijo v čim večjem številu tega zaupnega shoda. Vabila, ki se bodo razposlala te dni, je prinesli v svrhu legitimacije s seboj, oni pa, ki bi vabila pomotoma ne prejeli, se morajo oglašiti pred zborovanjem pri kakem članu izvrševalnega odbora. — Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Duhovska bisaga. Centralno ljubljansko pokopališče še nima mrtvačnice, dasi stoji pokopališče že pet let. Vsa uprava je v rokah šenklaškega

kapitlja, ki izkorišča zdaj to oblast do odiranja, ali ne dovolj: Mrliči se morajo voziti najprej v mrtvašnico k Sv. Krištofu potem še le od tam k Sv. Križu, vsled česar pogreb umevno dokaj več stane. Od rojstva do groba plačuj ti ubogi kristjan, mrtvašnico naj pa drugi grade! Kaj delata deželni odbor in deželna vlada?

Iz ljudskošolske službe. Na mesto zaradi bolezni na dopustu se nahajajoče učiteljice Ludmle Borštnereje je imenovana kot suplentka na ljudski šoli v Vipavi gđc. Josipina Ambrožič. — Za suplentko v Velikem trnu je imenovana gđc. Ludmila Seppe, v Žalni pa gđc. Marija Kranner. — Učitelj Ivan Levec je imenovan za nadučitelja IV. mestne deške ljudske šole v Ljubljani, na njegovo mesto pride kot suplentka na III. mestni deški ljudski šoli gđc. Danica Kališ. — Za provizoričnega učitelja v Božjakovem je imenovan Alojzij Lušin, v Svinjski gori Albin Lajović, v Dragatušu pa za suplentko gđc. Lucija Mencinger. — K brezplačnemu službovanju se pripusti na III. mestni deški ljudski šoli Marija Pfeifer, na mestni nemški deški ljudski šoli pa gđc. Marija Kessler. — Za provizoričnega učitelja na paralelki IV. razreda III. mestne deške ljudske šole v Ljubljani je imenovan Karel Jureta.

Slovenskim profesorjskim kandidatom podaja „Društvo slovenskih profesorjev“ v informativno svrhu izveček iz svojega seznama slovenskih prof. kandidatov s sledečimi podatki: **Klas. filologija:** izpr. 17, neizpr. 20, skupaj 37, od teh ima suplenturo 19. — **Slovenščina v zvezi z nemščino** (glavni predmet) ali klas. filologijo (stranski predmet): izpr. 2, neizpr. 13, skupaj 15, suplenturo jih ima 7. — **Romanski jeziki v zvezi z latinščino, slovenščino ali nemščino:** izpr. 5, neizpr. 4, skupaj 9, suplenturo jih ima 5. — **Zgodovina v zvezi z zemljepisom:** izpr. 7, neizpr. 8, skupaj 15, suplenturo jih ima 15 (dva izmed njih imata je pomožno službo). — **Prirodopisna skupina:** izpr. 5, neizpr. 2, skupaj 7, suplenturo jih ima 5. — **Samo iz telovadbe so izprašani 3,** nastavljen nihče. Posamezne stroke pa študira še naslednje število kandidatov: **klasično filologijo 3,** slovenščino v zvezi z nemščino (glavni predmet) ali klas. filologijo (str. pr.) 5; **romanske jezike v zvezi z latinščino, slovenščino ali nemščino 3;** **zgodovino-zemljepis 1;** **matematično-fiziko 1;** **prirodopis 2.** — Splošno so vse stroke zadostno preskrbljene z naraščanjem. **Studij klas. filologije, slovenščine v zvezi s klas. filologijo in pa matematično-fizikalne skupine** je za več let naravnost vsakomur odsvetovati. Nekoliko ugodnejše so razmere pri slovenščini v zvezi z nemščino, modernih jezikih, zgodovini in prirodopisu. Toda tudi tukaj bi bilo za nekaj let dovolj naraščaja, ako bi dovršili vsi starejši

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

XIX.

Blankin grob.

Kočija, v kateri se je vozil Bembo, je odhajala iz Mestre zavila po cesti v Trevizo ter dospela, spremljana od kakih dvajsetih jezdecov, v sotesko Piave. Nazadnje se je ustavila pred Crno Jamo.

Kardinalu se je na tej poslednji etapi vožnje vrnila skoraj vsa ravnodušnost. V teh osmih dneh je gradil načrt in si dejal naposled:

— Počakajmo najprej, kam me bo vtaknil; dotlej se ne da nič storiti.

Njegovo sovraštvo do Rolanda ni nič narastlo, ker je že itak presegalo vse meje. Toda v kardinalovem duhu se je izvršil zelo čuden pojav. Roland, ki ga je že toliko časa navdajal z blazno grozo, je v njegovih očeh prenehal biti strašni, neizprosni maščevalec.

Zgodilo se je celo, da je kardinal zamrmral z jedkim smehljajem:

— Če bi bil jaz na njegovem mestu in bi imel Bembo v rokah, bi bil Bembo že zdavnaj mrtev! Kdo ve? Morda se me boji še kot jetnika? ... Ah, samo če se mi posreči, da mu videm! ... Vraga, če zadenem, zadenem v pravi kraj! ... Ne, ne, vse še ni izgubljeno, saj me je pustil živega, bedak! Ko se je voz ustavil in so ga spravili na tla, je z naglim pogledom objel vso okolico in jo spoznal, dasi je bila noč.

— Črna Jama! je dejal sam pri sebi. Mislim sem si že ...

Skalabrino ga je prijel za roko in ga vlekel s seboj.

Neka vrata so se odprla.

V tem trenutku se je Bembo spomnil, v kakšni temnici je bil zaprt privrkat; poizkusil se je ustavljati.

Skalabrino ga je potisnil naprej in stopil za njim. In Bembo se je znašel v svoje začudenje — ne v znani mu temnici — nego v udobno opremljeni izbi.

Skalabrino je trikrat zapahnil vrata in sedel na stol, ne da bi izpregovoril besedo.

Ogibal se je pogledati kardinala.

Samo žile na njegovih sencih, ki so se zdajpazdaj napelje, njegove s krvjo zalite oči in tuintam rahel drget je pričal, kakšna nevihta sovraštva mora divjati v orjakovi duši.

Bembo je sedel v naslonjač.

Na mizi je gorila sveča in svetila po prostoru.

— Ali me bodo zaprli tukaj? se je vprašal kardinal.

Toda ura je minevala za uro. Globoko molčanje je vladalo vsenaokrog. Enkrat se je zazdelo Bembu, da je njegov čuvaj zaspal. Srce mu je poskočilo.

Vstal je in stopil proti vratom.

Ta hip pa je postavil Skalabrino svoj stol pred vrata in se naslonil s hrbtno nanje.

Kardinal se je napravil, kakor da se je hotel samo poizprehoditi; šel je in sedel nazaj v svoj naslonjač.

— Norim! je mislil sam pri sebi. Takšna prenapetost! ...

In vendar, zdi se mi, da bo mnogo prilike za beg ...

— Nazadnje je zaspal v svojem naslonjaču.

Dolgo časa je spal nemirno spanje in mrmral še v sanjah pretnje in kletvice. Predramil ga je nenadni občutek, da ga gleda nekdo od blizu, in preplil, ki mu je potegnil preko obraza.

Odprl je oči in zagledal vrata odprta.

Sveča na mizi je polagoma dogorela.

Pred njim pa je stal Roland.

Kardinal se je preplašen vzravnil in ga pogledal.

— Pojdite z mano, je dejal Roland.

Stopil je iz sobe in pustil vrata za seboj odprta.

Bembo je ostal v neizrekljivi grozi nekaj trenutkov kakor pribit na svojem mestu. Nato pa mu je upanje mahoma preplavalno možgane; stopil je čez prag.

Znašel se je v nekakem hodniku, ki je bil čisto prazen.

Na desni, proti ozadju votline, je bila povsod črna tema,

na levi je svetila neka luč z medlimi žarki.

Bembo je vztrepetal v blazni radosti.

Potuhnjeno kakor volk je zavl na desno.

Česa je upal, ko je krenil globlje v jamo? Nemara, da najde drug izhod, ali kraj, kamor se bo mogel skriti? ...

Toda preden je bil deset korakov daleč, je zadel troje mož, ki so ga pahnili nazaj in ga porinili proti vhodu votline.

Bembo je stal pred njimi. Videč, da mu morje ne slede, je sklenil planiti na prosto, zaleteti se v povešeno glavo in podreti vse, karkoli mu stopi na pot.

S par skoki je bil zunaj, na platformi, ki se je raztezala pred vhomod jame in se nehalah mahoma ob navpični steni prepada, na dnu katerega je bučala Piava.

Ustavil se je; kletvica mu je bruhnila iz penastih ust; kroginkrog njega je tvorilo par sto oborožencev trojen živ obroč, tesen krog, ki je štrlel od bodal.

Bembo je videl, da je izgubljen. Za hip se mu je kar zavrtelo v glavi, in kolena so se mu sklecnila. Toda s krajnim naporom je zbral svoje moči ter pogledal okoli sebe.

Kroginkrog je videl samo brezčutne obraze Rolandovih tovarištev; nad njim pa je viselo blede nebo, kjer so zamirale poslednje zvezde v plahem, daljnem svitu bližnje zarje.

Oster, mrzel veter je brl na mali planoti. Ciprese in smreke, ki so rastle med skalami, so družile svoje šumenje z bučanjem vode. Vse to se je prikazovalo kardinalu kakor v sanjah.

Medtem pa je čul Bembo zadaj za krogom, ki ga je obdajal, udarec krampov, ki so bili ob granit, kakor da bi mnogoštevilni delavci hiteli s skrivnostnim najnim delom.

— Ah! je zarjul ter ošvignil svoje stražarje s pogledom, plamenecim od sovraštva, kaj hočete pravzaprav od mene? ...

— Takoj vam povem! se je zasilil glas, ki je presunil Bembo z grozo in trepetom.

Roland je stopil v krog.

Bembo ga je divje pomeril z očmi.

Roland se mu je približal in mu položil roko na ramo.

Kardinal se je kar zašilil pod to težko roko.

— Nekdaj je izpregovoril Roland z mirnim glasom, ste bili ubog zlodej, ki ga je vse zaničevalo in podilo od sebe. Navdajali ste vsakogar z instinktivno nezaupnostjo, in vsak se vam je rad umaknil.

(Dalje.)

Pisarna-UNIVERSAL-agenture

: M. MULLEY

izda, uredi in založi in lini popolni slovanski

ADRESAR

za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inzerente.

kandidati svoje izpite. Ker pa poslednje ni zanesljivo, se priporoča študij zgodovinsko-zemljepisne in prarodopisne skupine nekaterim takšnim gospodom, ki imajo do predmetov in do šole veselje ter voljo in zmožnost se resno posvetiti tozadevnim študijam. Vendar pripominjam, da naši podatki niso docela popolni, ker se na naše javne pozive ne oglašajo v svojo škodo vsi posamezniki in ker se žal tudi večina akademičnih društev na tozadevne dopise „Društva slovenskih profesorjev“ ne ozira; tako sta se odzvali na letošnji dotični poziv le graški društvi „Triglav“ in „Tabor“. Ker pa je v korist društvenikov, da poda vsako društvo podatke strokovnim organizacijam vsaj o svojih članih, zato prosimo ponovno, da nam pošljejo tudi ostala društva zaprosena pojasnila. Podobno velja za posamezne, izven organizacij se nahajajoče gg. filozofe, ki se še niso zglasili.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer prvič za nepar-abonente G. Giacose „Grešna ljubezen“. — V nedeljo popoldne prva predstava za našo mladino: burka s petjem in godbo „Talisman“ pri zelo nizkih cenah. Izven abonementa; za lože nepar. Burka je jako zabavna. Kdor se rad smeje, najde mnogo zabave. — Prihodnji teden se uprizori po dolgih letih zopet veljepriljubljena Verdijeva opera „Rigoletto“ z novim osebjem.

Dramatični odsek v Proseku pri Trstu uprizori letos dramo „Erasmus Predjamski“, spisal V. F. Jelenc.

Nietzsche v srbskem prevodu. Eno najglasovitejših del modernega nemškega filozofa F. Nietzscheja „Also sprach Zarathustra“ je izšlo te dni v srbskem prevodu pod naslovom: „Tako je govoril Zarathustra“, prevod je oskrbel belgradski vseučilišni profesor Milan Čurčin, ki je napisal delu tudi obširen in pregleden uvod ter komentar. Delo je izdala največja belgradska knjigarna C. B. Cvijanović, ki ji gre hvala za lepo opremo knjige in za zaslugo, da je izdala to najznatnejše delo filozofa Nietzscheja kot prva na slovenskem jugu. Slovencem to delo najtopleje priporočamo.

Slovenske vseučiliške težnje in Čehi. „Plzeňské listy“ z dne 27. t. m. prinašajo na uvodnem mestu poročilo o zadnjem ljubljanskem vseučiliškem shodu in dobesedno vse resolucije ter dostavljajo: „Slovenci pridejo letos v velikem številu na praško češko univerzo, in tu je treba, da podpira češka javnost stremiljenja bratov Slovencev, ne le moralno, temveč tudi materialno. Zmaga Slovencev je zmaga naša in vsega Slovanstva.“

Shod v Mostah, ki se je imel vršiti jutri, v nedeljo pri Miškotu, se radi ovir preloži na poznejši čas.

Sokol I. priredi v nedeljo dne 1. oktobra 1911. pešizlet v kroju iz Ljubljane skozi Moste, D. M. v Polji do Vevč in nazaj skozi Dobrunje, Štepanj vas. Zbirališče v društvenem domu Ilirska ulica 22 ob tričetrt na 1. uro popoldan. Korakanje spremlja trobentaški zbor. V Štepanji vasi posejimo ustanovni občni zbor najmlajšega bratskega društva „Sokola Štepanja vas“. Sosedu pojdemo kumovat in častiti k lepim uspehom prvega dela njega vrlih, značajnih bratov — članov. Zato pa odbor vladno vabi bratsko članstvo, kakor cenjeno občinstvo sploh, da se v velikem številu udeleži tega izleta. „Na zdari!“

Sokol I. in Sokol II. priredita bratom članom, ki odidejo prihodnji teden k vojakom — bratsko odhodnico — v torek, dne 3. oktobra 1911. ob polu 9. uri zvečer v Prešernovi sobi gostilne „Novi Svet“ (g. Goršček). Bratje člani pridite polnoštevilno, da dostojno počastimo odhod naših vzor

delavcev, jih vzpodbudimo, da v svojem stremiljenju vztrajajo in si osvobodimo njih obljube, da se kdaj povrnejo k našemu ognjišču. „Na zdari!“

Telovadno društvo „Sokol“ v Radovljici priredi dne 1. oktobra v prostorih br. Rudolfa Kunstelja v Radovljici veliko vinski trgatav. Spored: Prihod viničaric in viničarjev, domača gopba, prosta zabava in ples. Vstopnina 50 vin. za osebo. Začetek ob 6. uri zvečer. Pričakovati je mnogoštevilne udeležbe.

Plesne vaje pevskega društva „Slavec“ prične v nedeljo dne 1. oktobra ob 3. uri popoldne in se bodo vršile vsako nedeljo in praznik od 3. do 7. ure zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“. S tem je odbor ustregel že davno gojeni mnogostranski želji po večji plesni dvorani in je uverjen, da se obisk plesnih vaj znatno pomnoži. Pristop imajo le povabljeni in po tih vpeljane dame in naj one, ki žele povabila, prijavijo svoj naslov društvenemu odboru, da se jim vabilo dopošlje. Gospodom ni potreba vabil in so dobrodošli.

Odhodnico priredi pevsko društvo „Slavec“ danes zvečer v Dražlovi gostilni na Rimski cesti 11, onim bratom pevcem, kateri odidejo k vojakom.

V Štepanji vasi se vrši v nedeljo, 1. oktobra, ob 4. uri popoldne pri g. Ivanu Briclju ustanovni občni zbor telovadnega društva Sokol za Štepanjo vas in okolico. S tem se izpolni vroča želja mnogih Štepanjcev, ki so že dolgo časa vstrajno delovali, da so pripravili tla Sokolu. Kakor kaže veliko navdušenje, ki vlada med mladimi in odraslimi, je njih delo rodilo obilen sad. Vsakdo, ki se veseli napredka v ljubljanski okolici, mora z veseljem pozdraviti ustanovitev štepanjskega Sokola. Pridite torej vsi prijatelji sokolstva in naprednih Štepanjcev!

Čitalnica v Spodnji Šiški. Pevski odsek vabi tem potom vse čitalniške pevce in tudi druge, kateri želijo pristopiti pevskemu zboru, da se udeležijo sestanka, ki bo v nedeljo dne 1. oktobra ob 2. uri popoldne v Čitalnici, radi razgovora o rednem poučevanju pevskih vaj. Prosi se obilne udeležbe.

Konj se je splašil. Posestnikov sin Franc Pirnat iz Dravlj je peljal pred kratkim po državni cesti proti Medvodam z mladim konjem. Med poljo je zagledal za seboj avtomobil. Radi tega je hitro skočil z voza, da prime konja za uздо. Toda po nesreči so se mu vajej zatekle med noge in ga vrgle na tla. Konečno se mu je vendar posrečilo skočiti na voz. Med tem pa je prišel avtomobil ravno mimo. Konj se je splašil in dirjal v največjem teku proti Medvodam. Šele tu so ga domačini ustavili. Franc Pirnat je ranjen na obeh rokah.

Zasačena tatitca. V zadnjem času se zelo pojavljajo po ljubljanski okolici tatovi in tatice poljskih pridelkov. Te dni so zopet vjeli neko tatitco, ki je ravno kradla v Spodnji Šiški na polju krompirja. Izkopala je že 25 kg krompirja in odrezala več zeljnatih glav. Izročili so jo sodišču.

Sumljiv fant. V sredo zjutraj je prinesel k nekemu ljubljanskemu zlatarju neki 10 letni fant srebrno žepno uro na prodaj. Ko ga je zlatar vprašal za ime, je fant pustil uro na mizi in pobegnil. Uro je nato zlatar izročil policiji, kjer jo dobi lastnik nazaj.

Kupljeni pariški modeli so že došli. — „Angleško skladišče oblek“ Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Elektrograf Ideal. Danes, jutri in v ponedeljek nov spored: „Zurnal Pathe“. „Hči živalskega kralja“ (ameriška drama). „Draginjska demo

stracija na Dunaju in pogled na opustošenja“ (veleaktualen posnetek). V torek senzacijska socijalna drama „Žrtv alkohola“ (velezanimivo).

Slovensko deželno gledališče.

(Grešna ljubezen. Drama v treh dejanjih. Italijanski spisal Giuseppe Giacosa. Prvič na slovenskem odru 28. t. m.)

Naše pritožbe so pomagale, oziroma slovensko občinstvo se je izpreobrnilo. Morebiti je prišlo poboljšanje samo po sebi, ali pa je morebiti vabil naslov... Ako je to resnica, bo treba nasvetovati ravnateljstvu slovenskega gledališča, da še večkrat izpremeni naslov; tako naj bi stalo namesto Ruy Blas: Kraljica in lakaj — namesto Samosvoj: Sami med seboj; namesto Zemlja: Dve za enega itd. Tudi lansko leto smo videli plakate, ki so spominjali na reklamo, n. pr.: Moloh: noviteta, noviteta, senzacionalno, senzacionalno, prizori iz ruske revolucije! — Ako se za vse dela reklama, zakaj bi se ne za gledališče. V četrtek je bilo torej gledališče polno, kakor ni navada pri dramah. Za svojo osebo bi bili želeli iste udeležnike pri prejšnjih predstavah, ki so bile za nas lepše in važnejše. Toda tudi „Grešna ljubezen“ je zaslužila svojo udeležbo. Snov je dovolj moderna in tudi moderno obdelana, dasi vsi ljudje o nji še niso — oziroma niso več — moderni.

„Grešna ljubezen“ ima lepe momente, ima dovolj živahnosti in napeitosti — v celoti ni kaj posebnega. Advokat Julius Carli ima mladega tovariša v svoji pisarni, imenuje se Fabricius in je po rojstvu grof. Fabricij je marljiv dečko, na svoje grofovstvo ne da mnogo, hoče se živeti z delom kot advokat. Pri skromnem zaslužku plačuje dolgove svojega lahkoživega očeta, ki živi kavalirsko in potratno. Želja očeta je, da se Fabricij poroči s hčerjo bogate rodbine. Toda Fabricij je zaljubljen v ženo svojega tovariša. Tudi ona ga ljubi, strastno ljubi. Celotno mesto o tem govori, le sama misli, da niče ne ve. Tudi Carli ne sluti ničesar. Toda v malem mestu se vse izve. Fabricijev oče pride v hišo Carlija in zahteva od njegove žene, da priporoči Fabriciju k ženitvi. Ponaredil je menico in mu gre za nohte. Fabricij vidi, da pride vse na dan, vendar ne mara posojila od prijatelja Carlija — ljudje bi govorili — rajše proda svojo rento in hoče s Carlijevo ženo pobegniti. Toda v mladih ljudeh ni dovolj sile, njo veže otrok na dom, on pa je omahljiv; tako pobegne sam, ko je že vse znano, advokat Carli pa se vrne v svojo pisarno, kjer najde poslej svojo edino uteho. Carlijeva žena pravi, da je taka romantična ljubezen mogoča le tedaj, če je mož zanič, ali če je žena lena. Carli pa je čeden mož, in ona se zanjima za gospodinjstvo. Zato se razbije ljubezen ob prvih resnih zahtevah življenja. V svitu razmer se pokaže nesmiselnost in praznost takih „zakonskih ljubezni“, ki so same sebi namen; življenje zahteva več.

„Grešna ljubezen“ se igra na mnogih odrih in se mora priznati, da se je na našem odru igrala zelo lepo in da bi se s tako predstavo lahko merili z marsikaterim gledališčem. Ne vemo, komu bi dali prvenstvo: gosp. Skrbinek je v maski in v kretinjah izborna podal mladega, zaljubljenega grofica: znal je biti nežen, odločen in slaboten. G. Nučič je imel kot advokat težko vlogo prevaranega moža. Rešil jo je v svojem prirojenem finostjo. Posebno v zadnjih dveh dejanjih je pokazal svoje izredne zmožnosti. Gospa Danilova je igrala svojo vlogo

nekako apatično nasproti svoji okolici in le s tem podala v ljubezen zasajeno ženo, ki udano čaka, kaj pride. Zelo smo bili veseli g. Bukska, ki je splošno ugajal in tudi g. Danilo je vestno izpolnil svoje poslovanje. Gdč. Rakarjeva je s par nastopi pokazala, da smemo od nje pričakovati kaj bolj-

Junjska revolucija v Srbiji I. 1903.

(Spomini aktivnega udeleženca.)

V Kraljevem dvoru.

Sedaj so morali ostala vrata, ki vodijo v sobe dvorca in v spalne sobe kraljeve, razrušiti z dinamitom, ker so bila zaklenjena.

Vsled strelav in hrupa je straža že skočila na noge ter jela pred glavnim vhodom streljati, ali eden izmed častnikov je prevzel poveljstvo nad stražo ter jo odpeljal na njeno mesto, kjer je mirno ostala.

Ko so rušili z dinamitom vrata, se je eden izmed častnikov-zarotnikov odstranil iz sobe. Na stopnicah ni bilo častnika, kakor je bilo določeno. V tem trenutku je po hodniku v suterens šinila neka oseba.

Ker je bil skoraj temno, ker je elektrika vsled dinamičnih strelav ugasnila, ni mogel častnik dotičnega spoznati. Mislim, da je bil kralj, zato je hitel za njim.

Toda spodaj je bila straža, ki je takoj jela streljati nanj. Strel ga je zadel v roko. Braneč se, je izpalil že vse patrone iz revolverja. Ker je bil ranjen na roki, ni mogel z nova napolniti svojega samokresa. Straža je med tem streljala dalje nanj in mu zadala še eno rano. Konečno se je častnik umaknil v neki koteček, kjer se mu je z veliko muko vendarle posrečilo zopet napolniti revolver.

Tu se je branil, dokler niso došli njegovi tovariši ter ga rešili iz mučnega položaja.

Ta glavni junak je padel, a ostali so še njegovi tovariši iste kakovosti, iste energije in iste požrtvovalnosti, ki so nadaljevali započeto delo, ki niso klonili in niso izgubili prisotnosti duha, dasi je padel eden izmed njih, enak jim v hrabrosti in junaštvu.

Priznati moram, da je moje pero preslabo, da bi opisal junaštvo in hrabrost teh mladih ljudi.

Bataljon ni bil na mestu ob določenem času, ustrelen je bil Naumović, padel je najboljši njihov tovariš, kralja in njegove žene ni bilo v dvorcu, straža je streljala na nje, toda vse to ni vzemirjalo patriotskih njihovih čustev, hladnokrvno so nadaljevali svoje započeto delo, žrtvujoč svoje življenje, prepričani, da je njihovo delo v spas in blagor domovine!

Po mojem mišljenju je vsakdo ničvrednej, ki se drzne tem mladim ljudem kaj očitati.

„Kralja in kraljice ni!“

Ko so z dinamitom razrušili vrata tudi od spalne sobe kraljeve ter vstopili v njo, ni bilo tu na njihovo iznenadenje niti kralja, niti kraljice.

Samo ob sebi se razume, da jim je ta okolnost prekrizala vse račune, in da niso mogli več izvesti dogovorjenega načrta, da kralja in kraljico s kloroformom omamijo in jih odvedo iz dvorca.

Jeli so pokati strelji in vsi so se združili, da poiščejo kralja.

Na Terazijah.

Kakajko v temi moje hiše, smo točno ob 2. po polnoči čuli močan strel, za njim drugi. Mislili smo, da grme topovi.

V istem trenutku se je že pojavila vojska. ki je korakala iz dvorca, del onih dveh bataljonov, ki so jih

šega. V splošnem je bila igra prav harmonična, ob času velikih trenutkov bi bila morebiti večja mirnost boljše vplivala, nego prevelika razburjenost. Igra se sicer vrši na južnih tleh, nastopajo ognjeviti ljudje — vendar bi bil efekt morebiti boljši. Igra se danes ponavlja.

dovedli iz taborišča pri spomeniku. Ta vojaški oddelek je prišel v bližino moje hiše, da zastopi pot, da bi nihče ne mogel mimo dvorca.

Nato sta došla dva bataljona VI. polka iz trdnjave.

Med tem so se vzdramili tudi žandarji v poslopju terazijskega policijskega okraja. Eden izmed njih je stopil na ulico ter jel streljati. Toda mož se je takoj zgrudil, zadet od krogle nekega vojaka.

To in še neko nesporazumljenje je povzročilo spopad med vojsko, ki je streljala pot k dvorcu, in med onima dvema bataljonoma, ki sta prihajala iz trdnjave.

In če bi se ne bilo izdalo povelje, naj vojaki ležejo na tla, bi bilo brez dvoma mnogo mrtvih.

Bil je to strašen prizor, ko so je-klene krogle kakor toča padale po tlaku.

Konečno so se sporazumeli, samo semterja se je čulo: „Stoj, kdo je?“ „Oficir!“ „Nazaj!“ „Stoj, kdo je?“ „Oficir VI. polka!“ „Svoboden prehod!“

Odprl sem okno in gledal. V tem trenutku sem naenkrat zapazil častnika s tremi vojniki, ki je prihitel pod okno in gledal gori k nam. Dasi okna niso bila razsvetljena, vendar je zaklical: „Ali je to hiša Stojana Novakovića?“

Jaz sem mu odgovoril skozi okno: „Vi mislite pač — hiša Aleksa Novakovića!“

„Da, da, Aleksa Novakovića!“ Tisti hip je stopil častnik korak nazaj ter zaklical z gromkim glasom: „Genčič, napreji!“

Vsi trije — Genčič, Rajović in jaz — smo skočili pokoncu in hiteli doli. Genčič in Rajović sta odšla z oficirjem, jaz pa sem zaostal, da zaklenem vrata.

Ko sem stopil na ulico, sta bila ona že prilično daleč. Stel sem za njima ter ju dohitel blizu dvorca. Tako smo vsi trije stopili na dvorišče skozi ista vrata, skozi katera so prišli tudi oficirji. Ta vrata namreč niso bila zaprta.

Italijansko-turška vojna.

Ko pišemo te vrstice, so sovražnosti med Italijo in Turčijo najbrže že začele in morda se na severni afriški obali, v Tripolisu, radi katerega je prišlo do konflikta, že preliva kri.

Do tega je moralo priti in poročila o „presenečenju“ v diplomatskih krogih raznih velikih evropskih prestolnic so jako malo verojetna; resnično presenečena je bila menda samo turška vlada, ki ni niti pomišljala na povečanje vojnih posadk v Tripolisu, ker je vedno upala, da Italija ne nastopi proti z orožjem.

S turške strani je to bila velika neprevidnost, ker sedaj na povečanje posadk sploh ni več misliti: po suhem vojakov ne more poslati v Tripolis, ker bi ti morali marširati skozi Egipt, česar pa Anglija, pod katere protektoratom se nahaja Egipt, skoraj gotovo ne bo dovolila, na transport turških vojakov čet po morju pa niti misliti ni, ker za to bi morala imeti Turčija dobro vojno brodovje, česar pa Turčija nima in njeno „vojno bro-

la dolgo. Zdelo se mi je, kakor da govori iz teh melodij njena duša, vznemirjena, osamljena, otožna. Prijatelj Julij je poslušal kakor utrujen. Polotila se ga je menda melan olja, naslonil je glavo na roko in je poslušal, globoko zamišljen.

Prišel je v sobo gospodar Miha. „Zelo slabo se zabavate. Klavir je za nazadnje,“ je rekel in je prisledel k mizi.

Mihaela je pustila klavir in zopet prisledla. Začel se je živahen pogovor, ki je bil zelo prisiljen.

Oživel nas je najboljši gospodar Miha sam s svojimi šalami. Mihaela se je v govoru spočetka vedno obračala do mene, kakor da se boji govoriti z Julijem, a pozneje je začela z njim zaupen pogovor in pri tem je postal Julij zelo vesel in zgovoren.

Čez čas je vstopila postrežnica in mi je naznanila, da želi z menoj govoriti neki gospod. Odšla sva z gospodarjem v gostilno, kjer sem našel prav onega mladega gospoda, ki se je z njim sprl moj prijatelj v vozu no potu.

Predstavil se mi je v nemškem jeziku in pripovedoval, da me je poznal kot dijak v domačem mestu, na kar se jaz nisem spominjal. Pripovedoval je, da je prišel ravnokar iz Pariza na počitnice.

(Dolje.)

MALI LISTEK

I. E. RUBIN.

Mihaela.

(Slika s počitnic.)

(Dalje.)

Bil sem zelo vesel, da sem imel zopet njega, svojega Julija, a želel sem imeti vselega. Začel sem mu praviti o lepih dneh, ki sem jih preživel v tem kraju, in tudi o lepih bodočih izletih. Nazival sem mu z imeni različne gore, ki se dvigajo na obeh straneh doline, govoril sem mu o gorskem gorskem zraku, o lepih večerih, ko gori zarja na gorah. Govoril sem o vsem, samo o Mihaeli nisem govoril, tako sva se pripeljala do hiše.

Nikoli ne morem pozabiti trenutka, ko sva se ustavila pred vratmi, Starejši domači sin se je igral z velikim kodrastim psom na dvorišču.

„Ali je Mihaela doma?“ sem vprašal.

„Da,“ je odgovoril in zletel s svojim psom po vrhu.

„Katera Mihaela?“ je vprašal moj prijatelj, kakor da se je vzbudil iz sanj.

Pesniki govore o usodi, in v tem trenutku sem spoznal, da to ni prazna beseda, Mi smo se takrat čudili onemu znanemu fatalistu, morda verujejo

v usodo le orientalski ljudje; toda tu bi spoznal vsak trezno misleč človek, da je neka moč, ki izvrši, kar nam je usojeno, kakor je tako pisano v knjigi usode.

Dokazovati ni časa. Ostanemo naj samo besede. Spomnil sem se svojih težkih slutenj, spomnil sem se, kako je dopoldne z zanimanjem o njem izpraševala Mihaela in s kakšnim glasom me je vpraševal on. Ali sta se poznala, predno sta se videla, ali sta slutila? ...

„Domača hči je to,“ sem mu odgovoril hladno na njegovo vprašanje.

Pred nama je stal v tem trenutku Miha, hišni gospodar, ki je z zelo zadovoljnim obrazom sprejel svojega novega gosta.

„Tako, tako,“ je govoril, „zopet nova duša v gorenjskem osrčju. Tu vam izgine hitro dunajska bledeca. Pozdravljen moj novi gost. Da ste le zdravi došli, bolnih ne puščamo od tod.“

Tako mu je govoril in ga peljal v hišo. Moj prijatelj je vidno zelo ugajal gospodarju. Ponosna hoja, lepa postava, nekoliko bradat mož, pri tem pa razumnost, ki mu je sijala z obraza in v pogleda in resnost: vse to je ugajalo gospodarju. Moj prijatelj je bil pri vsem tem lep mož, ki se je vsakemu lahko prikupil, v zunanosti,

v vedenju in v občevanju.

Pogostil naju je v svoji hiši z dobrim vinom, potem pa je odšel s svojim gostom, in mi je dal nalogo, naj novega gosta seznanim z drugimi hišnimi osebami. To je bila težka naloga. Seznaniti ga z drugimi hišnimi osebami? In med njimi bo prva ona — Mihaela? Dasi mi je glas trepetal, povabil sem ga ravnodušno seboj.

„Pojdi, povedem te k Miheli.“ Odšel je mirno za menoj.

„No, menda te ne zanima preveč,“ sem opomnil, „ker imaš itak na Dunaju svojo nevesto.“

„Molči,“ je odgovoril rezko.

Odprl sem vrata, Mihaela je vstala ravno od klavirja in začel ga predstavljati v formalnosti.

„Imam čast predstaviti svojega prijatelja, ki je postal naš nov gost.“

Bogve, kaj sem takrat čutil. To vem, da sta si segla v roke in sta se spogledala.

Mihaela nama je ponudila stole in odhitela iz sobe, češ, da mora sama postreči novemu gostu.

Midva z Julijem sva sedela sama. On se je leno naslonil na zofo in zrl z zelo neizrazitimi pogledi po sobici. Molčala sva.

V sobo so padali zadnji večerni žarki in pod gorami se je čulo šumenje vode.

On ni vprašal ničesar. Pogledil si

dovje", sestavljeno od samih starih in za vojno neuporabnih ladij, gotovo ne bo iskalo modernega italijanskega vojnega brodograditelja, pač pa bo gledalo, da se ga čem dalje izogne...

V žalostnem položaju se nahaja danes Turčija. Nekonsolidiranim domaćim razmeram se je pridružil še zunanji sovražnik, ki prav spretno izrablja splošni evropski položaj in popolno nemoč Turčije, kar vse je zelo ugodno za dosego njegovih ciljev v severni Afriki.

Mi Italiji ne zamerimo in ne moremo zameriti njenega koraka v Tripolisu. Italija rabi prostora za svojo ekspanzijo, ona rabi novih teritorijev za razvijanje svoje gospodarske dejavnosti in si je izabrala za to Tripolis, ki bi njenim zahtevam zadovoljal in ki ga lahko dobi. Turki sicer pravijo, da je to rop, ali oni naj pomislijo, da so res nezmožni, da bi napravili evropske razmere v svoji državi, da se te razmere niti pod mla doturškim režimom niso čisto spremenile in zato nimajo pravice govoriti o ropu, ker okupacija Tripolisa po evropski državi bo korist za človeštvo. Ko bi bilo količjak upanja, da napravijo mladoturki iz Turčije urejeno državo, domovino enakopravnih državljanov, bi nastopila proti okupaciji Tripolisa gotovo vsa prosvetljena evropska javnost, tako pa je Turčija resnično prepuščena popolnoma sama sebi in izročena na mi o t in nemilost močnejšemu sovražniku.

Komplikacije na Balkanu?

V zvezi s tripoliško zadevo se piše veliko tudi o komplikacijah, ki bi lahko nastale na Balkanu in nekateri listi že odkrito pišejo, da je dožnost avstro-ogrsko monarhije — čuvati svoje interese na Balkanu...

Kar smo prej rekli za Turško, se nikdar ne more reči za Balkan, ker tam so štiri evropsko urejene države, ki imajo vso pravico zahtevati evropsko Turčijo za sebe, ker so narod evropske Turčije identični z narodi teh štirih držav (Srbije, Bolgarske, Črne Gore, Grške) in kdor bi hotel zavzeti katerisibodi del evropske Turčije, bi napravil atentat na edino pravični princip: Balkan balkanskim narodom in bi moral računati z odporom vse prosvetljene evropske javnosti, ki Balkana nikdar ne more identificirati — s Tripolisom. Posebno slovanska javnost bi se pri tem morala zavedati svojih dolžnosti in ne bi smela podpirati stremiljenj nemškega „Dranga nach Osten“, kakor jih je — žalibog — podpirala povodom aneksijske krize, sedaj pa vidi posledice aneksije: germanizacija in madjarizacija dveh lepih slovanskih pokrajin...

Italijansko-turška vojna naj ostane lokalizirana,

to je želja vseh onih, ki ne želijo, da bi nastala radi Tripolisa splošna evropska vojna, kar bi se gotovo zgodilo, ako bi napadla Turčijo radi Balkana kaka nebalbalkanska država, in oni, ki pripravljajo „razpoloženje“ za avstro-ogrsko ekspedicijo na Balkan, se menda sami ne zavedajo velike odgovornosti napram sodržavljanom in napram človeštvu, ki si jo nakopilejo na glavo s svojim anticipandnim odobravanjem take ekspedicije, ki bi spravila v nevarnost splošni evropski mir. Sicer pa upamo, da se v tem oziru ni bati nobene neposredne nevarnosti.

Opozorjamo naše čitatelje na naša najnovejša brzojavna in telefonska poročila, ki jih o razvoju dogodkov dobimo še v teku noči.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila

Vojna med Italijo in Turčijo. Turčija zavrnila italijanski ultimatum.

Dunaj, 29. septembra. Italija in Turčija se že nahajata v vojnem stanju. Danes zvečer so došla semkaj sledeča poročila o poostitvi konflikta med obema državama glede tripoliškega vprašanja.

Odgovor na ultimatum.

Carigrad, 29. septembra. Turška vlada je danes ob 8. uri zjutraj izročila italijanskemu parlamentu v Carigradu turški odgovor na italijanski ultimatum. O tem odgovoru so bili obveščeni tudi vsi turški poslaniki na evropskih dvorih in sicer brzojavnim putem.

Dunaj, 29. septembra. Danes popoldne je bil tukajšnji turški poslanik obveščen o vsebini turškega odgovora na italijansko noto. V svojem odgo-

voru na italijanski ultimatum izjavlja Turčija, da je sicer pripravljena ugoditi vsem gospodarskim interesom Italije v Tripolisu in se ž njo pogajati tudi glede posebnih gospodarskih zahtev, toda samo pod tem pogojem, da ostane v Tripolisu status quo, to je da ostane Tripolis pod gospodarstvom turškega sultana. Zajedno pa se mora Italija tudi zavezati, da odstopi od okupacije.

Turški odgovor in njegov pomen.

Dunaj, 29. septembra. Turki odgovor na italijanski ultimatum je popolnoma nezadovoljiv in pomeni odločno zavrnitev italijanskega ultimata. Italija je namreč v svojem včeršnjem ultimatu od Turčije zahtevala, da brezpogojno privoli v okupacijo Tripolisa. Tega pa Turčija ni storila. Nasprotno. Turčija odgovarja v svoji noti na vse druge stvari, samo kardinalne zahteve Italije, da privoli v okupacijo Tripolisa, se ni niti dotaknila. Turčija govori samo o gospodarskih koncesijah, katere je pripravljena dati Italiji. Odgovor je torej popolnoma negativen, odklanjajoč.

Italija se torej ne sme več pogajati s Turčijo.

Dunaj, 29. septembra. Glavno italijansko zahtevo je torej Turčija odklonila. Italija se sedaj, kakor je z vso gotovostjo pričakovati, ne bo več pogajala s Turčijo in še danes ponoči oziroma jutri zjutraj bo izkrcala svoje vojaštvo v Tripolisu. Italija je k temu koraku sedaj tudi primorana. Kajti v svoji noti Turčiji je odločno poudarjala, da se ne mara več pogajati z njo, ampak zahteva samo natančno izpolnitev njenih zahtev od strani Turčije. Okupacija Tripolisa je torej gotova stvar. Porta je s svojim odgovorom sicer skušala pred celim svetom manifestirati svojo dobro voljo, toda več ne more in tudi ne sme v svojem interesu storiti.

Vojno stanje med Italijo in Turčijo.

Rim, 29. septembra. Italijanska vlada je izjavila, da se nahaja Italija vsled odklonitve ultimata s Turčijo od pol treh popoldne v vojnem stanju.

Tripolis, 29. avgusta. Jutri zjutraj ali že danes ponoči bodo grmili v Tripolisu topovi. Italijanski parniki bodo še danes ponoči izkrcali svoje vojske v Tripolisu.

Italijanske vojne priprave.

Rim, 29. septembra. Kakor se poroča, odpošlje Italija dne 3. oktobra še nadaljnjih 23.000 mož v Tripolis, pozneje pa še 13.000 mož.

Izjava turškega poslanika v Parizu o eventualni italijanski blokadi tripoliškega obrežja.

Pariz, 29. septembra. Turški poslanik v Parizu je izjavil, da bi eventualna italijanska blokada tripoliškega obrežja ne imela nikakega posebnega uspeha, kajti Turčija je ob obrežju odredila vse potrebne vojne priprave, da prepreči izkrcanje italijanskih vojakov. Turške garnizije so pripravljene do zadnje kaplje krvi braniti svoje postojanke.

Italijanske ladje pred Tripolisom.

Tripolis, 29. septembra. Danes popoldne so se italijanske bojne ladje popolnoma približale Tripolisu. Prebivalci so jih neprestano opazovali z obrežja.

Navdušenje v Rimu za vojno.

Rim, 29. septembra. Tu vlada velikansko navdušenje za vojno. — Ljudstvo hodi v gručah po mestu in vpije: Eviva Tripoli italiano.

Turčija v strahu pred balkanskimi državami.

Carigrad, 29. septembra. Turčija je velikem strahu, da ne pride tudi na Balkan do vojne. Tesalsko obrežje je popolnoma zasedeno. Turški kabinet je danes sklenil, zahtevati od Grške odločno izjavo, da se odpove vsem pretenzijam do Krete (Kandije). Toda že danes je gotovo, da Grška tega nikdar ne bo storila.

Ruske ladje pred Trapecuntom.

Carigrad, 29. septembra. Pred Trapecuntom je bilo danes opaziti večje število ruskih bojnih ladij. Kakor se poroča je to v zvezi s tripoliškim vprašanjem.

Panika na dunajski borzi.

Dunaj, 29. septembra. Na dunajski borzi je zavladala danes strahovita panika.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Mitar Plut.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka IKO

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Mali oglasi.

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje pod jako ugodnimi pogoji. Posebna, zračna soba. Naslov se izve pri upravnistvu „Jutra“.

Dve hiši naproday, ena s 4 stanovanji, druga z 2 koncesijama. Več se poizve v Rožni dolini št. 107. 419 5—1

Uradnik išče lepo mesečno sobo v sredini mesta. Ponudbe pod „Uradnik“ na upravo „Jutra“. 424/2—1

Išče se priprosto dekle za trgovino oddaljeno pol ure od Ljubljane. Natančneje v „Prvi anonimni pisarni“. 581/3—1

Vojaska suknja (Waffenrock) za bosanski polk, prav dobro ohranjena se ceno proda. Vprašanja: „Vojaka“, „Prva anonimna pisarna“. 573/3—1

Gospodična išče manjšo meblirano sobo. Ponudbe pod „Gospodična“ na upravo „Jutra“.

Samostojen uradnik išče meblirano sobo v dvorskem okraju. Ponudbe pod „Samostojen“ „Prva anonimna pisarna“. 583/1—1

Hiša z velikim vrtom se iz proste roke proda. Poizve se Mesarska cesta 1. 528/9—6

Hlev in šupa za vozove se takoj odda. Kje, pove „Prva anonimna pisarna“. 525 x—5

Absolventinja trgovskega tečaja, katere je istega dovršila z odliko, išče primerne mesto. Ponudbe pod „Vztrajnost“ upravnistvo „Jutra“. 422/2—1

Lepa izložbena okna proda M. Oblak, Kongresni trg št. 6. 367 6—2

Kupi se dobro ohranjeno, čisto pohištvo in malo rabljeno damsko kolo. Ponudbe pod „Prilika“ poštnoležeče Ljubljana. 585/1—1

Dobar eleganten planino se ceno proda na vogalu Sv. Petra ceste vhod Radeckega cesta 2, I. n. 586/1—1

Večjo množino novih koptov za čevljarje otročje, ženske in moške ceno proda L. Lavš, Tržič. 425/3—1

Uniforma 27. pešpolka za enoletnega prostovoljca se ceno proda. Kje, pove „Prva anonimna pisarna“. 584/2—1

Mesečna soba

lepo meblirana, se takoj odda v Komenskega ulica št. 16, pritličje, levo.

Zahvala.

Za vse obilne dokaze srčnega sožalja ob prebitki izgubi našega ljubljene sina in brata, gospoda

Božidarja Šibenika

se vsem prav iskreno zahvaljujemo. Prav posebno zahvalo smo dolžni gospodu I. Bončarju, lastniku valjičnega mlina v Domžalah, gosp. Vinku Zorčiču, prokuristu firme in g. nadučitelju iz Černcu za veliko požrtvovalnost in trud, dalje bratom Sokolom in sestram Sokolicam iz Domžal, ljubljanskemu Sokolu, Sokolu I. in Sokolu II. iz Ljubljane ter Sokolu iz St. Vida, ki so se korporativno, oziroma po deputacijah udeležili pogreba, dalje gg. realcem sedmošolcem, ki so svojega nekdanjega tovariša spremlili na zadnji poti. Vsem prijateljem in sorodnikom pokojnikovim posebno še darovalcem krasnih vencev in slednjič tudi velečastiti duhovščini. Vsem skupaj in vsakemu posebej iskrena zahvala.

Ljubljana, 20. septembra 1911.

Žalujoči ostali.

Ženitna ponudba.

Devetintrideset let star samec, doma iz ljubljanske okolice, iz poštene in ugledne rodbine, neomadeževane preteklosti, prijaznega značaja in varčen, zdaj že nad trinajst let stalno v Trstu, kjer izvršuje dobro uspevajočo gostilničarsko obrt se želi oženiti z gospodično iz dobre rodbine, neomadeževane preteklosti, ki je vsaj nekoliko izobražena v kuhanju, gospodinjstvu in gostilničarstvu, zdrava ter priključive zunanosti. Prednost imajo gospodične iz Ljubljane ali ljubljanske okolice.

Ponudbe na „Jutro“ ali „Edinost“ pod šifro „Samec“. Tajnost strogo zajamčena.

imam še do 10 vagonov dalmatinskega

Portland cementa

(znamka Adriatica-Salona) po zelo nizki ceni za prodati.

J. BRINŠEK, Trnovo na Kranskem.

Preša za seno

se takoj kupi ali vzame v najem proti odškodnini.

Ponudbe na pisarno „Universal“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 4.

Kam pa danes?

Na vinsko trgatov

ki se vrši

danesh zvečer na Bregu št. 18.

Dobra kapljica. Izvrstna kuhinja. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

K obilni udeležbi vljudno vabi cenj. viničarje in viničarice

A. in M. BARLE
gostilničarja.

Velika zaloga pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni.

Konfekcijska trgovina A. LUKIČ, Ljubljana

Pred škofijo št. 19

priporoča svojo velikansko zalogo izgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v

konfekciji za dame in deklice.

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu si dovoljujem vljudno naznaniiti, da sem z današnjim dnevom otvoril popolnoma novo zidano moderno

zimsko kegljišče

na katerega najljudneje vabim vse prijatelje kegljanja.

Za dobro pijačo, mrzlo in gorko kuhinjo, je najbolje preskrbljeno.

Se priporoča z odličnim spoštovanjem

Fran Kavčič,

gostilničar in posestnik, Privoz št. 4.

I. slovenski zaseb.

trgovski tečaj

LJUBLJANA, Gosposka ulica št. 8

(popreje „MLADIKA“)

Lastnik FR. GÄRTNER

strokovni učitelj na gremijalni trgovski šoli, izprašan za knjigovodstvo, korespondenco, trg. računstvo i. dr.

Vpisovanje ob delavnikih od 9.—12. in 3.—5. ure, ob nedeljah od 9.—1. ure.

Zavod je razven onega na liceju edini te vrste, ter je pod vodstvom strokovno naobraženega lastnika. Nastanjen je sedaj v hiši, kjer je bil dosedaj internat „MLADIKA“, ter je popolnoma moderno opremljen.

Učni načrt je strokovnjaško izdelan, ter se je natančno po tem načrtu osnoval tudi sloven. trgovski tečaj v Trstu.

Poučuje se: eno- in dvostavno knjigovodstvo, trgov. računstvo, trgov. korespondenca, sloven. in nem. pouk o blagu, trgovsko in menično pravo, steno-grafija sloven. in nem., trgovski zemljepis, strojepisje, laščina in dr. tuji jeziki. Razun tega praktična manipulacija v odvetniških in dr. pisarnah.

V bodočem šolskem letu se bodo vršila na zavodu tudi razna strokovna predavanja.

Šolnina letno (10 mesecev) K 160.—, mesečno K 16.—.

Vpisnina in prispevek za učila 2 K 50 vin.

Vodstvo.

Kdor si ogleda najlepše, zgodovinsko slovansko mesto: **zlatu Prago,**
naj prenočuje v
hotelu „Zlata Husa“
100 najmodernejše komfortovanih sob. Kavarna. Slovenski časopisi.
Vaclavské náměstí. Telefon interurban 1277.
Lastnik palače Vacl. Klofač, drž. posl. Hotelir ALOJZ JUNGHER.

FR. ŠEVČIK
puškar
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 7
priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.
Popravila se izvršujejo točno.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

NAZNANILO.
Udano podpisani si usojam slav. p. n. občinstvu naznaniti, da sem otvoril
cvetlični salon
v Zvezdi, Kongresni trg šte. 3,
kjer bom izdeloval sveže in suhe vence ter šopke s trakovi in napisi, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče predmete, po najnovejši obliki hitro in točno in zagotavljam najnižje cene. Zunanja naročila točno in vestno. — Priporočam se za obilen poset in naročila in bilježim z velespoštovanjem
VIKTOR KORSIKA ml. umetni in trgovski vrtnar.

OLYMPIA-CRÈME
Lepota ženskega lica je ključ, ki odpira mnoga in mnoga vrata!

Lepo in belo lice
kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišča krema brez maščobe
OLIMPIA
pripravljena na poseben način iz najfinjših in najneškodljivših sestavin. Radi spretno kemične spojitve se porablja
OLIMPIA
suha krema tudi kot najboljša mila. — Cena malemu lončku K 1-20, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Kite iz las
po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2.— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah
S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarstva mostu). Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

eternit
ETERNIT-fabrika
Patent HATSCHEK
Najboljše pokrivanje streh
General. zastop. V. Janach & Co., Trst.
Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.
Najprimernejša igra za manjše odre je enodejanka

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Ves čist dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,495-719.—.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reserve in fondi K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,856.860-58.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države v vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.
Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.
Škode cenjuje takoj in najkulanterje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokrajne namene.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.
registrovana zadruga z omejenim jamstvom
priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov
Lastno založništvo.
Muzikalije.
Telefonski št. 118.
Najmodernejše črke.
Litografija.
Poštne hranilnice št. 76.307.

Dol. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 610.000.
Stritarjeva ulica št. 8.
Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.

Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5
katera ima že začetkom seziije
nad 30.000 komadov svežega blaga
po najnižjih cenah
in to
nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
„ 2000 „ najfinejših površnikov, športnih in zimskih sukenj „ 3000 „ oblek za dečke in otroke
„ 3000 „ pelerin „ 15000 „ najmodernejše konfekcije za dame in deklice.
Solidna postrežba. **Priznana nizke cene.**

Kmetska posojilnica
ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadružnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18
obrestuje hranilne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$
brez odbitka rentnega davka
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$ brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.
Eskomptuje trgovske menice.
Ustanovljena leta 1882.
Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—
Eskomptuje trgovske menice.
Ustanovljena leta 1882.
Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—
Račun pri avstrijski pošti hranilnici št. 633.405, pri ogrski pošti hranilnici št. 19384.